

V Praze dne 24. února 2022
Čj.: OVA 107/22

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů a návrh nařízení o posuzování shody výrobků z hlediska přístupnosti při jejich dodávání na trh

I. Úvod

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb má přispět k řádnému fungování vnitřního trhu harmonizací právních předpisů členských států, pokud jde o požadavky na přístupnost u určitých výrobků a služeb. Vybranými výrobky v působnosti směrnice jsou zejména počítačové systémy, komunikační a mediální koncová zařízení a některé samoobslužné terminály (bankomaty, automaty na lístky a jízdenky). Předkladatel přistupuje k transpozici směrnice ve dvou fázích, část upravující přístupnost určených výrobků bude transponována prostřednictvím zákona č. 90/2016 Sb. a nařízení vlády, které bude vydáno k jeho provedení. Transpozice směrnice 2019/882 v rozsahu úpravy přístupnosti služeb provedena prostřednictvím nového, samostatného zákona.

II. Připomínky a návrhy změn

Definice problému a cíl úpravy

Přestože se jedná o transpozici evropské směrnice, předkladatel se vyhnul tvrzení, že cílem návrhu zákona je implementace směrnice. Popisuje problém na základě informací o osobách se zdravotním postižením v ČR (dokládá je statistickými daty ČSÚ), na základě charakteristiky překážek přeshraničního obchodu (citována zpráva belgického panelu), podává informaci o postupu identifikace výrobků, které jsou relevantní z hlediska přístupnosti, a s nimiž jsou na vnitřním trhu problémy. Cílový stav i rizika nezavedení úpravy jsou stručně, ale výstižně popsány.

Podrobněji je popsána situace z hlediska přístupnosti u následujících 5 skupin výrobků:

- A. Hardwarové počítačové systémy pro všeobecné účely určené pro spotřebitele a operační systémy pro tyto hardwarové systémy
- B. Samoobslužné terminály
- C. Koncová zařízení s interaktivním výpočetním potenciálem určená pro spotřebitele, používaná k přístupu k audiovizuálním mediálním službám
- D. Koncová zařízení s interaktivním výpočetním potenciálem určená pro spotřebitele, používaná pro služby elektronických komunikací
- E. Čtečky elektronických knih

Předkladatel cituje informace a data z několika zpráv konzultačních společností a firem (lze postrádat uvedení přesné citace na konci závěrečné zprávy RIA).

PK RIA doporučuje mírně upravit kapitolu 1.2 Situace v ČR, která se nyní věnuje pouze situaci handicapovaných, ale jde i o strukturu trhu, resp. rozšířené dopady na firmy v ČR, takže se nabízí situaci popsat i z tohoto pohledu.

Návrh variant řešení

Pro výše uvedených 5 skupin výrobků předkladatel uvažuje a diskutuje dvě varianty: nulovou variantu a variantu legislativní úpravy – implementace směrnice. Vzhledem k charakteru předkládaného předpisu lze akceptovat zjednodušení volby variant (i když u jednotlivých skupin výrobků patrně existují různá technická řešení). Varianta legislativní úpravy je pro všech 5 skupin výrobků vymezena stejnými parametry resp. opatřeními na straně členského státu:

- určení orgánu dozoru (ČOI) pro posuzování shody u výrobku (čtečky elektronických knih), tedy orgánu, který bude dozorovat přístupnost tohoto výrobku,
- posuzování shody výrobku (např. čtečky elektronických knih) z hlediska přístupnosti při jejich dodávání na trh,
- úprava sankcí a řízení o nich (děje se novelizací zákona č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh),
- vymezení, požadavků na přístupnost, určení kritérií pro posouzení nepřiměřené zátěže (děje se nařízením vlády O posuzování shody výrobků z hlediska přístupnosti při jejich dodávání na trh).

Při jednání PK RIA s předkladatelem dne 18. 2. 2022 byly diskutovány následující připomínky, které předkladatel vysvětlil, ale PK RIA doporučuje, aby tyto informace byly doplněny i v dopracované závěrečné zprávě RIA:

- vybrané kategorie výrobků, které nebudou splňovat požadavky na přístupnost, nebudou moci být na trh uváděny. Zejména u spotřebního zboží (koncová zařízení, čtečky) to může mít dopad na dovoz ze třetích zemí (v daném případě hlavně Číny) - je otázka, nakolik se vyplatí u levnějších výrobků implementovat nezbytné technologie - kritéria výjimek nejsou zcela jasně specifikována. To může mít dvojí dopad - zdražení dovážených výrobků, resp. omezení dovozu. Jde o dopady na spotřebitele i podnikatele zabývající se dovozem;
- podmínky se mají týkat všech výrobků bez ohledu na to, zda jsou cíleny na zdravou či znevýhodněnou část populace. Vyplývá ze směrnice, ale ve zprávě RIA si tento parametr zaslouží komentář – proč nedochází k harmonizaci např. pouze u koncových zařízení/čteček, které jsou určeny pro znevýhodněné;
- jaké dopady má § 48 e: (4) Povinnost vypracovat posouzení podle odstavce 2 se nevztahuje na hospodářský subjekt, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo celková roční bilanční suma nepřesahuje 2 miliony EUR (dále jen „mikropodnik“). Pokud to však orgán dozoru požaduje, poskytně mu mikropodnik, který se rozhodl uplatnit výjimku podle odstavce 1, údaje relevantní pro posouzení podle odstavce 2. Předkladatel uvedl, že počet těchto subjektů je velmi malý, ale ve zprávě RIA by k tomu měly být uvedeny kvantitativní údaje.

Vyhodnocení nákladů a přínosů

Náklady a přínosy variant jsou charakterizovány v celkovém přehledu a dále pak pro 5 uvedených skupin výrobků. Pro většinu skupin jsou náklady a přínosy kvalitativně popsány a doplněny kvantitativními daty.

PK RIA:

- doporučuje, aby náklady implementace byly shrnuty do jedné přehledné tabulky za všechny skupiny,
- doporučuje, aby do výpočtu mzdových nákladů na straně 36 závěrečné zprávy RIA bylo připočteno zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem.

Přezkum účinnosti regulace

Přezkum je dán povinnostmi, jež jsou stanoveny ve směrnici – povinnost vypracování zprávy do 28. června 2030 a poté každých 5 let. Procesní a institucionální rámec přezkumu je velmi podrobně popsán.

III. Shrnutí připomínek

Předložená závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace splňuje požadavky Obecných zásad. Je přehledně strukturována, obsahuje kvantitativní údaje k ilustraci nákladů a přínosů regulace.

V kapitole 1.7 PK RIA oceňuje detailní údaje uvedené od str. 15, ale takto rozsáhlé statistické vstupy jsou možná až příliš zatěžující pro analýzu tohoto typu, PK RIA proto doporučuje stručnější ilustraci, využití grafických prvků a shrnutí dat se zapojením podrobných tabulek do přílohy.

V rámci kapitoly 1.4.2 PK RIA doporučuje pouze analyticky shrnout přehled norem a plný výčet vložit do přílohy.

PK RIA vedle připomínek uvedených v jednotlivých bodech stanoviska doporučuje, aby byla doplněna souhrnná informace o rozsahu gold-platingu (předkladatel při jednání uvedl, že striktně dodržel princip nejít nad rámec směrnice).

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje Legislativní radě vlády, aby byl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů a návrh nařízení o posuzování shody výrobků z hlediska přístupnosti při jejich dodávání na trh doporučen vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených doporučujících připomínek.

Vypracovala:

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.

v. r.

předsedkyně komise